

**საქართველოში ტურისტულ პროფესიითა
მოთხოვნა-მიწოდების პრობლემების
გამოკვლევა აჭარის არ-ს მუშაობითა**

მარინა მეტრეველი
ეკონომიკის დოქტორი,
სტუ პროფესორი

ირაკლი თავბერიძე
სტუ დოქტორანტი

რეზიუმე

განხილულია და გამოკვლეულია ტურიზმის ინდუსტრიის შრომის ბაზრის განვითარების პრობლემები. მსოფლიოში ტურიზმის გაფართოებასთან ერთად ქვეყნების წინაშე დღის წესრიგში დგას ტურიზმის განათლების სისტემატიზების, ახალი სამუშაო ადგილების შექმნისა და დასაქმების ბაზრის განვითარების ამოცანები.

დღევანდელ მსოფლიოში, სადაც ცოდნა წარმოადგენს საწარმოო პროცესის ძირითად ფასეულობას, განათლებას და პროფესიული კადრების მომზადებას თანამედროვე დონეზე შეუძლია ტურიზმი აქციოს მსოფლიო ეკონომიკის ერთ-ერთ კონკურენტუნარიან სფეროდ, რომელიც გადამწყვეტ როლს შეასრულებს სამუშაო ადგილების შექმნასა და შესაბამისად, სიღარიბის დაძლევაში. აღნიშნული მიზნის მისაღწევად საჭიროა ყურადღება გავამახვილოთ ადამიანურ რესურსზე, როგორც თვითონ ტურიზმის ინდუსტრიის შიგნით, ასევე სახელმწიფო სტრუქტურებში, სადაც იქნება და ხორციელდება ტურიზმის დარგის სწორი და თანმიმდევრული საგანმანათლებლო პოლიტიკა, რომლის კატალიზატორი წარმოებულ და მიწოდებული მაღალი ხარისხის ტურისტული მომსახურება და პროდუქტია.

კვლევის მიზანს წარმოადგენს ტურისტული ინდუსტრიის კადრების განათლებისა და შრომის ბაზრის მოთხოვნა-მიწოდების დისბალანსით გამოწვეული დასაქმების პრობლემები აჭარის არ-ს მაგალითზე.

კვლევის ამოცანებია: პრაქტიკული რეკომენდაციების შემუშავება, რომლებიც უკავშირდება ტურიზმის ადამიანური რესურსების მიწოდებისა და მათი შრომის ბაზრის მოთხოვნების დისბალანსის აღმოფხვრის სამთავრობო ღონისძიებებსა და საშუალებებს.

საკვანძო სიტყვები: ტურიზმის ინდუსტრია, შრომის ბაზარი, ტურიზმის საგანმანათლებლო სისტემა, განთავსების ობიექტები, პროფესიული განათლება.

შესავალი

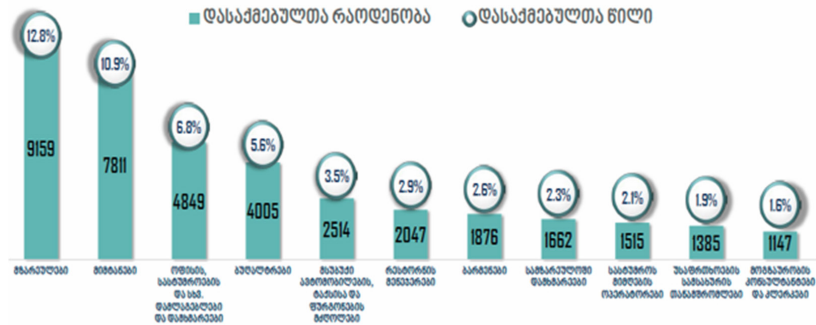
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრომ ჩაატარა და 2018 წლის ბოლოს გამოაქვეყნა „ტურიზმის ინდუსტრიაში შრომის ბაზრის საჭიროებათა კვლევა“. [1] კვლევის მიხედვით, 2018 წლის 1 სექტემბრის მდგომარეობით, მთლიანად საქართველოს ტურიზმის ინდუსტრიაში დასაქმებულთა რაოდენობამ 71 574 ადამიანი შეადგინა, რაც 4 353-ით (6,5%-ით) მეტია გასული წლის შესაბამის მაჩვენებელთან შედარებით.

მთლიანად საქართველოში ტურიზმის ინდუსტრიაში დასაქმებულთაგან 33 725 ადამიანი (47%) უმაღლესი სასწავლებლის კურსდამთავრებულია, 25 930 (36%) - საშუალო განათლების მქონე, ხოლო 11 919 (17%) - პროფესიული განათლების მქონე. აქედან, საკვებით მომსახურების სფეროში დასაქმდა 26 645 ადამიანი (37%), ტრანსპორტით მომსახურებს სფეროში - 23 165 (32%), განთავსების საშუალებებში - 18 235 (26%) და ტურისტული მომსახურების სხვა სფეროებში - 3 528 (5%) ადამიანი. [1] თუ გავანალიზებთ ზემოთ მოცემული კვლევის შედეგებს, საინტერესოა ის ფაქტი, რომ საკვებითა და ტრანსპორტით მომსახურების სფეროში, რომელისთვისაც საკმარისია პროფესიული განათლება - დასაქმდა 69%, ხოლო განთავსებისა და ტურისტული მომსახურების სხვა სფეროებში, რომელთა უმრავლესობისთვის სა-

სურველია ჰქონდეთ უმაღლესი განათლების შესაბამისი ცოდნა და უნარები, დასაქმდა - 31%.

მოცემული კვლევაში დაფიქსირებული მონაცემების გაანალიზებით, იბადება კითხვა: როგორ ხდება რომ ტურიზმის ინდუსტრიაში საქმდება უმაღლესი და საშუალო განათლების მქონე პირები (47%+36%) უფრო მეტი, ვიდრე პროფესიული განათლების მქონენი (17%)? არა და ტურიზმის მომსახურების სფეროებიდან ლომის წილი დაკავშირებულია პროფესიული უნარების მქონე კადრებთან. სწორედ აღნიშნული მიზეზის გამო ევროპის ქვეყნებში, შრომის ბაზრის მოთხოვნების გათვალისწინებით, იზრდება ტურიზმის პროფესიული სკოლების რაოდენობა.

სურათი №1. დასაქმებულთა განაწილება ISCO-ს ელემენტარული ჯგუფების მიხედვით

წყარო: ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, „ტურიზმის ინდუსტრიაში შრომის ბაზრის საჭიროებათა კვლევა“, 2018

<http://www.lmis.gov.ge/Lmis/Lmis.Portal.Web/Handlers/GetFile.ashx?Type=Survey&ID=26c121ff-bdee-4295-a5e7-c00b18c7abe1>

სურათიდან ჩანს, რომ დასაქმებულთა უმეტესობას, რომლებისთვისაც საკმარისია პროფესიული განათლება: მზარეულები, მიმტანები, დამლაგებლები და დამხმარეები, მძღოლები, ბარმენები, მზარეულების დამხმარეები და წარმოადგენს 38,9%-ს,

ხოლო 14,1%-ს კი წრმოადგენს პროფესიები, რომლებისთვისაც საჭიროა ან სასურველია უმაღლესი განათლება.

კვლევის მიხედვით, პრობლემები დაფიქსირდა სასტუმროებისა და სხვა ტურისტული მომსახურებების მენეჯერების (რომელთათვისაც საჭიროა უმაღლესი განათლება) ვაკანტური პოზიციების შევსებასთან დაკავშირებით. მიზეზთაგან ყველაზე ხშირად დასახელდა: არაკვალიფიციურობა, გამოცდილების ნაკლებობა და მაღალი ანაზღაურების მოლოდინი. აღნიშნული დასკვნაც ექვქვემ აყენებს კვლევის შედეგს, რომლის მიხედვითაც ტურიზმის ინდუსტრიაში დასაქმებულების ყველაზე მეტ რაოდენობას უმაღლესი განათლების პირების წარმოადგენენ. აქაც ისმის კითხვა: იქნებ ტურიზმის სფეროში არა ტურიზმის არამედ სხვა პროფილის უმაღლესი განათლების მქონე კადრებით ხდება ასეთი ვაკანსიების შევსება? ხოლო ტურიზმის პროფილის უმაღლესი სკოლების კურსდამთავრებულნი კი თავისი დაბალი ცოდნისა და უნარების გამო არა მენეჯერის, არამედ უფრო დაბალ პოზიციებზე საქმედებიან? ცხადია, რომ ამ მიმართულებით საკვლევი კიდევ ბევრია და სასურველია ასეთი კვლევების, როგორც რაოდენობრივი, ისე თვისობრივი და ხარისხობრივი განვითარება.

ქირითაღი ტაქსტი

2019 წლამდე არსებული კვლევები ან არ ითვალისწინებენ საქართველოს რეგიონებში და კერძოდ, აჭარის არ-ში განათლების სისტემაში არსებულ და ტურიზმის შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან დაკავშირებულ პრობლემებს, ან არის ზოგადი ხასიათის და ვერ პასუხობს იმ გამოწვევებს, რომელიც დღეს აჭარაში ტურიზმის განათლებისა და შრომის ბაზრის მოთხოვნების დისბალანსს უკავშირდება. ჩვენს მიერ ჩატარებული კვლევის მიზანი იყო აჭარის რეგიონში ტურიზმის შრომის ბაზარზე მოთხოვნასა და მიწოდებას შორის არსებული დისბალანსით გამოწვეული პრობლემების იდენტიფიცირება, რაც პირდაპირ კავშირშია რეგიონში ტურიზმის განათლების სისტემაში არსებულ გამოწვევებთან.

შესაბამისად, ჩვენი კვლევის მიზანი გულისხმობს შემდეგი ამოცანების შესრულებას: გავარკვიოთ ტურიზმის უმაღლესი ან

პროფესიული სკოლების რამდენი კურსდამთავრებული საქმდება პროფესიული პროფილის მიხედვით ან ვერ საქმდება და რა არის ამის გამომწვევი მიზეზები; უკავშირდება თუ არა ისინი მხოლოდ საგანმანათლებლო დაწესებულებაში არსებული პრობლემებიდან გამომდინარე მიღებული ცოდნისა და უნარების დონეს და რა ღონისძიებები უნდა გაატაროს მთავრობამ ზემოაღნიშნული პრობლემების გადასაწყვეტად. შესაბამისად, კვლევის უმთავრეს ამოცანას წარმოადგენს აჭარაში შრომის ბაზრის განვითარებისათვის ტურიზმის განათლების მნიშვნელობის გამოკვლევა და შრომის ბაზრის მოთხოვნა-მიწოდებას შორის დისბალანსის აღმოფხვრის რეკომენდაციების შემუშავება.

კვლევის ობიექტების შერჩევა მოხდა სხვადასხვა კრიტერიუმების გათვალისწინებით. ძირითადი კრიტერიუმი იყო ტურისტული საქმიანობის სფერო, იმ თვალსაზრისით, რომ კვლევაში მოხვედრილიყო ძირითადი დამსაქმებლები საწარმოებისა და ორგანიზაციების სახით და სასწავლო დაწესებულებები.

კვლევის ამოცნებიდან გამომდინარე, ჩვენს მიერ შესწავლილ და გაანალიზებულ იქნა აჭარის არ-ში შრომის ბაზრის მიწოდების - უმაღლესი და პროფესიული სასწავლებლების მიერ კვალიფიკაციის კადრების მომზადებისა და დასაქმების მდგომარეობა, ხოლო შრომის ბაზრის მოთხოვნის - ტურისტული საწარმოებისა და ობიექტებისათვის საგანმანათლებლო დაწესებულების კურსდამთავრებულთა დასაქმებაში არსებული პრობლემები.

კვლევები ჩატარებულია 2 ეტაპად:

კვლევის ჩატარების პირველ ეტაპზე, აჭარის ტურიზმის დეპარტამენტის ხელშეწყობით, სამუშაო შეხვედრის ფარგლებში, 2018 წლის 30 აგვისტოს შევხვდით აჭარის ტურიზმის ბაზრის მონაწილეთა უმრავლესობას (იხ. დანართი N1. შეხვედრის მონაწილეთა სია). აღნიშნულ შეხვედრაში მონაწილეობა მიიღო: სახელმწიფო სტრუქტურებიდან - აჭარის ტურიზმის დეპარტამენტმა, აჭარის დასაქმების ხელშეწყობის სააგენტომ; კერძო სექტორიდან - განთავსებისა და კვების ობიექტების წარმომადგენლებმა, ტურისტულმა კომპანიებმა, დამოუკიდებელმა გიდებმა; სასწავლო დაწესებულებებიდან - ბათუმის შოთა რუსთაველის

სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და საზღვაო აკადემიის წარმომადგენლებმა; საზოგადოებრივი კოლეჯებიდან - „ახალმა ტალღამ“ და „ბლექ სიმ“; არასამთავრობო ორგანიზაციებიდან - აჭარის გიდების ასოციაციამ.

შეხვედრა აქტიურ და სამუშაო ვითარებაში ჩატარდა და დაფიქსირდა არსებული გამოწვევები და პრობლემები, რაც ხელს უშლის აჭარაში დასაქმების ბაზრის განვითარებას. კერძოდ:

- არაპროფესიონალი ქართველი და უცხო ქვეყნებიდან ჩამოსული გიდები;

- უცხოური ენების გიდების სიმწირე;

- დასაქმების პერიოდის სეზონურობა;

- საკრუიზო ტურიზმის სასწავლო პროგრამების განუხორციელებლობა;

- უმაღლეს სასწავლებლებში სასწავლებლებში სასწავლო პრაქტიკის არამიზნობრივი განხორციელება (პრაქტიკის შესაბამისობა დიპლომში მითითებულ კვალიფიკაციასთან მიმართებაში);

- მაღალკვალიფიციური პროფესურისა და პედაგოგების სიმწირე;

- ტურისტულ სანარმოში პრაქტიკაზე მყოფი სტუდენტისთვის მოტივაციის გააქტიურებაზე დამსაქმებლის გულგრილობა;

- ტურიზმის სფეროს რეგულირებისა და საკანონმდებლო უზრუნველყოფის სისუსტე;

- უმაღლეს სასწავლებლებსა და განათლების სამინისტროს შორის კომუნიკაციის პრობლემა: კვლევით საკითხებში ინტერესების არათანხვედრა;

- დამსაქმებლის მიერ კურსდამთავრებულთათვის სამუშაო გამოცდილების მოთხოვნა, რაც ხელს უშლის სფეროში სპეციალისტების განვითარებას. საჭიროა მათ მიეცეს დასაქმების შესაძლებლობა;

- პრაქტიკის განსახორციელებელი მატერიალური ბაზის სიმწირე სასწავლებლებში;

- ენების კომპეტენციების სისუსტე ყველა დონეზე.

კვლევის მეორე ეტაპი. თვისობრივი და რაოდენობრივი კვლევის ჩატარება (სტრუქტურირებული კითხვარის საშუალებით შედგენი-

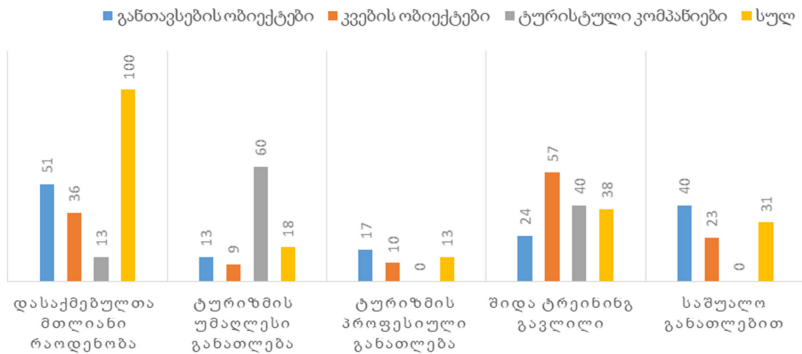
ლი ანკეტებით და ინტერვიუს გამოყენებით) აჭარის ტურისტული ინდუსტრიის წინასწარ შერჩეულ 212 ობიექტში, 2 უმაღლესსა და 2 პროფესიულ სასწავლებელში, აგრეთვე სიღრმისეული ინტერვიუ (face-a-face) ჩატარდა უნივერსიტეტის 20 კურსდამთავრებულს.

ცხრილი №1. აჭარაში ტურისტულ საწარმოებში სპეციალისტთა დასაქმების მდგომარეობა

	დასაქმებული სპეციალისტთა რაოდენობა	%	ტურიზმის უმაღლესი განათლება	%	ტურიზმის პროფესიული განათლება	%	შიდა ტრენინგ გავლილი	%	საშუალო განათლებ ლობა	%	სულ
სულ	2079	100	367	18	260	13	790	38	662	31	100
განთავსების ობიექტები	1054	51	137	13	184	17	254	24	479	40	100
კვების ობიექტები	755	36	68	9	76	10	428	57	183	23	100
ტურისტული კომპანიები	270	13	162	60	0	0	108	40	0	0	100

წყარო: შედგენილია ავტორის მიერ 112 ტურისტული კომპანიის გამოკითხვის ანკეტებზე დაყრდნობით, 2019წ.

დიაგრამა №1. აჭარაში ტურიზმში ინდუსტრიის სექტორებში დასაქმებულთა ანალიზი განათლების დონის მიხედვით (%-ში)

წყარო: შედგენილია ავტორის მიერ 112 ტურისტული კომპანიის გამოკითხვის ანკეტებზე დაყრდნობით, 2019წ.

მიუხედავად იმისა, რომ გამოკითხული უმაღლესი და პროფესიული სკოლების მიერ 2014-იდან 2017 წლამდე ფიქსირდება კურსდამთავრებულთა შესაბამისად, 74%-იანი და 79%-იანი დასაქმება, ზემოაღნიშნული მონაცემები მეტყველებენ იმ ფაქტზე, რომ 2019 წლის მდგომარეობით, აჭარაში ძირითად ტურისტულ სანარმოებში დასაქმებულთა 69% მეტი მოდის შიდა ტრეინინგებ გავლილ და საშუალო განათლების მქონე კადრებზე, ხოლო 31%-ი ტურიზმის უმაღლესი და პროფესიული სკოლების კურსდამთავრებულ კადრებზე, განსაკუთრებით, სასტუმროებსა და ტურისტულ კომპანიებს უჭირთ უმაღლესი განათლების მქონე მაღალკვალიფიციური კადრების მოძიება. ნათელია, რომ დაბალი კვალიფიკაციისა და უნარების გამო ან ხდება აღნიშნული კადრების გადამზადება შიდა ტრეინინგებით, ან მოკლე დროის შემდეგ მათ უხდებათ ტურიზმიდან სხვა დარგში გადანაცვლება (ცხრილი 1., დიაგრამა 1.).

კვლევის ანალიზიდან შეიძლება დავასკვნათ, რომ აჭარის არში ტურიზმის საგანმანათლებლო სისტემის დაბალი დონე განაპირობებს განათლებასა და დასაქმების ბაზარს შორის არსებული „შეუთანხმებლობას“, რაც თავის მხრივ უკავშირდება უმუშევრობას რეგიონში.

აღნიშნული ართანხვედრის შეზღუდვა შესაძლებელია თვითმმართველობების აქტიურად ჩართვით ტურიზმის პროფესიონალი კადრების მომზადებისა და გადამზადების კუთხით. მიზანშეწონილია მათ ბაზაზე არსებული ტურიზმის სამსახურებთან ან განყოფილებებთან შეიქმნას ტრეინინგ-ცენტრები, რომელთა სასწავლო პროგრამებითაც მომზადდებიან ნებისმიერი ასაკის ადამიანები, არა მხოლოდ მოთხოვნად პროფესიებში შესაბამისი ცოდნისა და უნარების მიღების მიზნით, არამედ პედაგოგები, რომლებიც მიიღებენ თანამედროვე ცოდნასა და უნარებს თავიანთი პროფესიული მოვალეობის უკეთესად განსახორციელებლად.

სასწავლო პროგრამების კონცეფცია უნდა ეფუძნებოდეს მათ გამიჯვნას 3 მიმართულებით: 1. იმ სპეციალობების სატრეინინგო კურსები, რომლებზეც შრომის ბაზრის მოთხოვნა ჭარბობს მიწო-

დებას (მაგალითად, სხვადასხვა მიმართულების გიდების, ტუროპერატორების, ანიმატორების, ავიაგადაზიდვების დაჯავშნის სპეციალისტების და ა.შ.), 2. გადამზადების კურსები, რომლებიც ორიენტირებული იქნება მომსახურების ხარისხის ამაღლებისათვის და 3. ტურიზმის პედაგოგთა გადამზადებელი სემინარები და ვორქშოპები.

აღნიშნული ღონისძიების მიზანმიმართულად განსახორციელებლად, უპირველეს ყოვლისა, ადგილობრივი ხელისუფლებისა და აჭარის ტურიზმის დეპარტამენტის მიერ საჭიროა ჩატარდეს ტურიზმის შრომის ბაზრის კვლევები შემდეგი მიმართულებით: 1. შრომის ბაზრის მოთხოვნის შესაბამისი სპეციალობებისა და მათთვის ადამიანური რესურსის რაოდენობის დასადგენისთვის, 2. ე.წ. „მისტიური კვლევა“ (კონკრეტული ქეისებით) მომსახურების ხარისხის მონიტორინგისთვის და 3. უმაღლესი და პროფესიული სასწავლებლების პედაგოგთა სწავლების თანამედროვე მეთოდების ცოდნის მონიტორინგის მიზნით.

ტრენინგების გავლის შემდეგ სპეციალისტმა უნდა მიიღოს სახელმწიფოსაგან აღიარებული სერტიფიკატი, რაც განაპირობებს მის კონკურენტუნარიანობას შრომის ბაზარზე. სასწავლო ცენტრებისა და პროგრამების დაფინანსების განხორციელება შეიძლება, როგორც მუნიციპალიტეტებისა და თვითმმართველობების ბიუჯეტში სპეციალურად გამოყოფილი საბიუჯეტო თანხებით, ასევე, საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და უცხოეთის საელჩოებთან მჭიდრო თანამშრომლობით მიღებული გრანტების საშუალებით.

დასკვნა

აჭარის უმაღლესი და პროფესიული სკოლების მიერ ფიქსირდება კურსდამთავრებულთა, დაახლოებით 75%-იანი დასაქმება, ხოლო კვლევით დასტურდება, რომ ტურისტული საწარმოები აწყდებიან კვალიფიციური კადრების დეფიციტს. ნათელია, რომ უმაღლესი და პროფესიული სკოლების კურსდამთავრებულთა დაბალი კვალიფიკაციისა და უნარების გამო ან ხდება აღნიშნული კადრების დასაქმებისთვის მათი გადამზადება შიდა ტრენინგე-

ბით (რაც ტურისტულ სანარმოებში დასაქმებულთა 38%-ს შეადგენს), ან მოკლე დროის შემდეგ მათ უხდებათ ტურიზმიდან სხვა დარგში გადანაცვლება. დარგი კარგავს ადამიანურ რესურსს, იმის მაგივრად, რომ სხვა სფეროებიდან „გადმოიბიროს“ უკვე განათლება მიღებული ახალგაზრდები და მისცეს მათ საშუალება ახალი პროფესიული უნარების შეძენის შემდეგ ჩაერთოს ტურიზმის სექტორში. აჭარის არ-ში ტურიზმის საგანმანათლებლო სისტემასა და დასაქმების ბაზარს შორის არსებული „შეთანხმებლობა“ განაპირობებს უმუშევრობის მაღალ პროცენტს რეგიონში.

კვლევით მიღებული შედეგებიდან გამომდინარე ნათელია, რომ ტურიზმის ინდუსტრიის შრომის ბაზრის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანია, რომ დარგის პროფესიებისა და სპრციალობები სწავლების დაგეგმვა, ზრდასრულთა კვალიფიკაციის ამაღლება და პროფესიული გადამზადების პროგრამების განხორციელება მხოლოდ სახელმწიფოს მიერ შრომის ბაზრის შესწავლითა და კვლევით მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით უნდა ხორციელდებოდეს, სადაც ცალსახად უნდა გამოიკვეთოს შრომის ბაზარზე მოთხოვნადი სპეციალობები, მათი რაოდენობა და მათთვის საჭირო უნარებისთვის განკუთვნილი სასწავლო პროგრამები.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის 2015-2018 წლების სტრატეგიული გეგმა, 2014, ბათუმი. გვ. 18
2. აჭარის ტურიზმისა და კურორტების 2017 წლის საქმიანობის ანგარიში.
<http://www.adjara.gov.ge/Uploads/docs/2e4f148457714f729674575531bf.pdf> უკანასკნელად გადამოწმებულ იქნა 01.02.2019
3. მეტრეველი მ. ტურიზმის ბიზნესი. გამომც. „ფავორიტი პრინტი“. 2011, თბილისი.
4. მეტრეველი მ. ტურიზმის ტურიზმის ტერმინთა ინგლისურ-ქართული განმარტებითი ლექსიკონი. გამომც. „ფოტონი“. 2006, თბილისი.
5. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სა-

მინისტრო, „ტურიზმის ინდუსტრიაში შრომის ბაზრის საჭიროებათა კვლევა“, 2018. გვ. 7-36

6. „საქართველოს ტურიზმის სტრატეგია 2025“, გვ.: 14, 2015, თბილისი.

7. https://www.researchgate.net/publication/317168362_Tourism_Education_and_Edu-Tourism_Development_Sustainable_Tourism_Development_Perspective_in_Education_1 უკანასკნელად გადამოწმებული იქნა 01.03.2019

8. <https://www.igi-global.com/dictionary/unlocking-the-employment-opportunities-in-tourism-industry-at-hadoti-region-with-the-help-of-tourism-education/53234> უკანასკნელად გადამოწმებული იქნა 01.03.2019

9. <http://www2.unwto.org/about/employment> უკანასკნელად გადამოწმებული იქნა 01.03.2019

REFERENCES:

1. Strategic Plan of 2015-2018, Department of Tourism and Resorts of Adjara Autonomous Republic, 2014, Batumi. P. 18

2. Report on activities of Adjara Tourism and Resorts 2017
<http://www.adjara.gov.ge/Uploads/docs/2e4f148457714f729674575531bf.pdf>

3. Metreveli M., The Tourism Business, Favoriti Printi, 2011, Tbilisi, Georgia

4. Metreveli M., Explonatory Dictionary of tourism terms, Fotoni, 2006, Tbilisi, Georgia

5. Ministry of Economy and Sustainable Development of Georgia, Research of Labor Market Needs for Tourism Industry, Tbilisi, Georgia, 2018. p. 7-36

6. https://www.researchgate.net/publication/317168362_Tourism_Education_and_Edu-Tourism_Development_Sustainable_Tourism_Development_Perspective_in_Education_1

7. <https://www.igi-global.com/dictionary/unlocking-the-employment-opportunities-in-tourism-industry-at-hadoti-region-with-the-help-of-tourism-education/53234>

8. <http://www2.unwto.org/about/employment>

IDENTIFICATION OF THE PROBLEMS OF DEMAND – PROVISION OF THE TOURISTIC PROFESSIONS IN GEORGIA ON THE EXAMPLE OF THE AUTONOMOUS REPUBLIC OF ADJARA

Marina Metreveli, Professor of GTU
Irakli Tavberidze, PhD Student of GTU

RESUME

The higher and vocational schools in Adjara region of Georgia ensure the employment of about 75% of alumni and the studies prove that the travel enterprises encounter the deficit of highly qualified personnel. It is clear that the low qualification and scarce skills of the alumni of the higher and vocational schools entail either the necessity of requalification thereof by the internal trainings (constituting 38% of the employees of the travel agencies) or they have to rotate to other field. Tourism loses the human resources instead of “alluring” educated youth from other spheres and allow them acquiring new professional skills and be employed in tourism sector. “Disagreement” in Adjara AR between the tourism educational system and employment market conditions high index of unemployment in this region.

The studies reveal that development of the labor market of tourism industry requires planning of the field professions and majors, improvement of qualification of the personnel. The professional requalification programs by the state based on study of the labor market and research information where the highly demanded majors at the labor market, their amount and the syllabuses necessary for their skills shall be clearly outlined.

Key words: Tourism Industry, Labour market, Tourism Educational System, Professional Education.